

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
فصل اول: نقش دین در ساختار حقوقی دولت.....	۱۳
۱. مفاهیم، مبانی و الگوهای تعامل دو نهاد دین و دولت.....	۱۳
۱-۱. چیستی دین.....	۱۳
۱-۲. مفهوم دولت.....	۱۷
۱-۳. چارچوب‌های نظری پیرامون تعامل دین و دولت.....	۲۰
۱-۳-۱. نظریه جدایی دین و دولت.....	۲۰
۱-۳-۲. نظریه هم‌پوشانی دین و دولت.....	۲۱
۱-۳-۳. نظریه حاکمیت الهی.....	۲۲
۱-۳-۴. نظریه تعامل دین و دولت.....	۲۴
۲. مسیحیت و دوگانگی منشأ قدرت.....	۲۵
۲-۱. پاسخ به چرایی لزوم انفکاک دین و دولت از منظر اندیشمندان.....	۲۸
۲-۱-۱. توماس هابز.....	۲۹
۲-۱-۲. جان لاک.....	۲۹
۲-۱-۳. باروخ اسپینوزا.....	۳۰
۲-۱-۴. ژان ژاک روسو.....	۳۰
۲-۱-۵. ایمانوئل کانت.....	۳۱
۲-۲. نسبت میان نظام دینی مسیحی با لائیسیتیه و سکولاریسم.....	۳۲
۲-۲-۱. سکولاریسم؛ مفهومی چند لایه.....	۳۴
۲-۲-۲. نسبت میان سکولاریسم و تفکیک نهاد دین و دولت.....	۳۵
۲-۲-۳. سکولاریسم در مقام خیرخواهی و یا ستیزه جویی.....	۳۷
۲-۲-۴. لائیسیم؛ سکولاریسم غیر منعطف.....	۳۸
۳. سه قرأت از لائیسیتیه.....	۴۰
۳-۱. لائیسیتیه جدایی طلب.....	۴۰
۳-۲. لائیسیتیه بی‌طرفی.....	۴۱
۳-۳. لائیسیتیه روادار و گشوده.....	۴۲
۴. نسبت میان لائیسیتیه و سکولاریسم.....	۴۳

۶ □ تحلیل حقوقی پیشینه دولت سکولار در ایران

۵. اسلام و منطق قدرت واحد ۴۵
- ۵-۱. الگوی نظام سیاسی مبتنی بر خلافت سنی ۴۸
- ۵-۱-۱. خلیفه؛ نگهبان دین یا مجری قدرت سیاسی ۴۸
- ۵-۱-۲. طرحی نو در اندیشه حکومت اهل تسنن ۵۰
- ۵-۲. الگوی نظام سیاسی مبتنی بر امامت و ولایت شیعه ۵۲
- ۵-۲-۱. نظام سنتی عقاید شیعه ۵۴
- ۵-۲-۲. تبلور نواندیشان شیعه ۵۸
- فصل دوم: جریان تعامل دو نهاد دین و دولت در ایران ۶۳**
۱. سیر تعامل دین و دولت در ایران ۶۳
- ۱-۱. یگانگی منشأ قدرت در اندیشه ایران باستان ۶۴
- ۱-۲. رواداری مذهبی؛ میراث کوروش ۶۵
- ۱-۳. الگوی تعامل دین و دولت در عهد هخامنشیان ۷۲
- ۱-۴. پیوند عمیق دین و سیاست در عصر ساسانی ۷۷
۲. ادغام رسمی دین و سیاست به سبک صفوی ۸۳
- ۲-۱. تبلور شأن الهی در شخص پادشاه ۸۸
- ۲-۲. پیوندهای دینی صفویه ۹۲
- ۲-۳. پایگاه قدرت علما در عهد صفوی ۹۹
۳. نادر شاه و بهره‌وری سیاسی از دین ۱۰۵
۴. الگوی تساهل مذهبی و توجه به کارآمدی در عصر کریم‌خانی ۱۱۰
۵. آغاز کشاکش میان ساحت دین و دولت در حاکمیت قاجارها ۱۱۲
- ۵-۱. پیوندهای مذهبی در عصر قاجاریه ۱۱۸
- ۵-۲. سیر روابط علما و دولت ۱۲۳
- ۵-۳. انقلاب مشروطه و چرخش توازن قدرت به نفع علما ۱۳۰
- ۵-۳-۱. سید محمد طباطبایی، مجتهد متجدد ۱۳۲
- ۵-۳-۲. نائینی، مخالف اصلی مخالفان مشروطه ۱۳۴

فصل سوم: نخستین الگوی دولت مدرن ذیل سایه انفکاک

- دو نهاد دین و دولت در ایران ۱۳۹**
۱. پیدایش تفکر تجدد در ایران ۱۳۹
- ۱-۱. نقش نهضت مشروطه در پیدایش دولت مدرن در ایران ۱۴۰
- ۱-۲. آراء روشنفکران سکولار ایرانی ۱۴۱
- ۱-۲-۱. فهم ضرورت اصلاحات ۱۴۱

فهرست مطالب □ ۷

۱۴۱	۱-۲-۲. پیشگامان تجدد و اصلاحات در ایران.....
۱۴۵	۱-۳. آغاز تشکیل دولت مدرن در پهلوی اول.....
۱۴۵	۱-۳-۱. مدنیزاسیون، پیش شرط تحقق سکولاریسم.....
۱۴۶	۱-۳-۲. چالش الگوگیری در مدرنیزاسیون.....
۱۴۷	۲. سیر حرکت جریان سکولاریزاسیون.....
۱۴۷	۲-۱. الگوی یک حاکم مستبد یا دیکتاتور متجدد.....
۱۴۹	۲-۲. علما در دوره رضاخانی.....
۱۵۱	۲-۳. علما در دوره رضاشاهی.....
۱۵۴	۳. اقدامات عملی پهلوی اول در استقرار یک دولت مدرن.....
۱۵۴	۳-۱. تحول در ساختارهای اساسی.....
۱۵۵	۳-۱-۱. ساختار قضایی دولت مدرن.....
۱۵۶	۳-۱-۲. ساختار تقنینی دولت مدرن.....
۱۵۹	۳-۲. تحول در سیاست‌های فرهنگی و اجتماعی.....
۱۶۰	۳-۲-۱. تحول دین به نفع مدرنیته.....
۱۶۱	۳-۲-۲. حذف ساختارهای مذهبی.....
۱۶۲	۳-۳. تحولات صنعتی دولت مدرن.....
۱۶۴	۳-۴. نظام آموزشی مدرن.....
۱۶۷	۳-۵. کشف حجاب اجباری؛ نقطه اوج یا سقوط.....

فصل چهارم: دولت پهلوی؛ به مثابه یک دولت مدرن

۱۷۱	یا دولت اقتدارگرا.....
۱۷۳	۱. در تکاپوی آرمان سکولاریزاسیون و مدرنیزاسیون.....
۱۷۵	۱-۱. سکولاریسم نظری، اقتدارگرایی عملی.....
۱۷۷	۱-۲. جریان مدرنیته حربه یا هدف.....
۱۷۹	۱-۲-۱. مواجهه اندیشه شیعی با سکولاریسم.....
۱۸۰	۱-۲-۲. سیر تاریخی رابطه دولت مدرن و علما.....
۱۸۲	۱-۲-۳. تلاش برای تثبیت مظاهر یک دولت سکولار.....
۱۸۵	۲. دولت سکولار به مثابه یک نظام فکری- فرهنگی یا نظام ایدئولوژیک.....
۱۸۵	۲-۱. مواجهه میان فرهنگ ایرانی و سکولاریسم.....
۱۸۶	۲-۲. فرهنگ سکولار، ایدئولوژی سکولار.....
۱۸۷	۳. فرجام رویای دولت مدرن.....
۱۸۷	۳-۱. کارکردهای نظام سیاسی در حذف نهاد مذهب.....

۸ □ تحلیل حقوقی پیشینه دولت سکولار در ایران

۱۸۸.....	۳-۳. استبداد رضاشاهی؛ ویرانگر رویای دولت مدرن.....
۱۹۰.....	۳-۳-۱. دوره‌ی وزارت جنگ.....
۱۹۲.....	۳-۳-۲. دوره‌ی نخست‌وزیری.....
۱۹۲.....	۳-۳-۳. دوره‌ی سلطنت.....
۱۹۳.....	۳-۴. ابعاد اقتصادی دولت مدرن پهلوی.....
۱۹۶.....	۳-۵. نقش نظامی‌گری در ساخت دولت مدرن پهلوی.....
۱۹۸.....	سخن پایانی.....
۲۰۴.....	فهرست منابع.....